

XIX., XX., XV.,

Nagy-Budapest három új kerülete a 3 éves terv végén, az 5 éves terv kezdetén

Budapest Környékét, a peremvárosokat és községeket a kapitalizmussal együttjáró telekspekuláció alakította ki. A telekspekuláción túl a kapitalista rendszert az a meggondolás is vezette, hogy a munkáslakta Pestkörnyékét, a vörös övezetet közigazgatási egységekre tördelje szét. Budapest törvényhatóságából kiszorították a munkásokat, mert hiszen a törvényhatósági választásokon a területi mandátumoknál hat józsefvárosi választó szavazata ért annyit, mint egy belvárosi szavazóé. A környéki munkásvárosokat pedig adópolitikájukkal nyomorították el. A szűkre méretezett költségvetésből nem telt a munkásvárosokban csatornázásra, építkezésre — sorvadtak, nem fejlődhettek.

Kispest

A munkásvárosok a felszabadulás után új életre ébredtek! A munkásosztály ereje, mindent elsöprő lendülete építette a városokat. Kispest, ez a munkáslakta gyárváros lélekzeni, fejlődni kezdett. Csatornázták, fásították az utcákat, megjavították az úttestet egy egész sor utcában.

A szülőotthont, amely jóformán teljesen tönkrement, újjáépítették és berendezték. Ugyanígy a tudógondozót is. A Kisfaludy-utcában az aggodalmat korszakerősítették, ott most már melegvízfürdő szolgálja az öregek kényelmét. Még több mint 15 óvodát hoztak rendbe, két új nagy bölcsőde

létesült és Kispest legelhagyatottabb részén, a Kertvárosban most fejezik be a gyönyörű új napközi otthont. Nagy központi konyhában főzik, tisztán és gyorsan a napközi és egyéb otthonok ellátottjainak ételét. A vécsiutcai életveszélyesen sérült romkolát teljesen újjáépítették. Az Anya- és Csecsemővédő korszerű berendezést kapott. Megváltozott a piac térképe is. A régi poros téren ma már aszfalton árusítják az élelmiszerek tömegét. De nem feledkeztek meg Kispest pereméről sem, ahol két új piac létesült, öt gyönyörű játszótérrel és lubickolót kaptak a kispesti kis proligyerekek, akikre a multban senki sem gondolt. De a munkásvárosnak telt a maga erejéből arra is, hogy Balatonföldváron és Mátraszentivánon üdülőt építsen. A Malinovszki-úton négy kétemeletes munkásház emelkedik, negyvennyolc egészséges, világos kétszobás lakással. Itt a város büszkeségei, az élmunkások laknak. A napokban kezdik meg újabb 72 lakás építését, modern iskola, kul-

túrház és 400 munkáslakás épül az öt éves terv során Kispesten, Nagy-budapest XIX. kerületében.

Pesterzsébet

Pesterzsébet, — amely a főváros XX. kerülete lesz —, a multban a legszegényebb peremvárosok közé tartozott. Poros volt, elhanyagolt, posványos és egészségtelen kutak szolgáltatták az ivóvizet. Ma rá sem lehet ismerni már a felszabaduláscélotti Pesterzsébetre.

2950 méteren kockakövekkel rakták ki a régi úttalan utakat. A másfél kilométernél hosszabb utcai főcsatorna és a 3150 méter hosszú vízvezeték építése ha nem is rendezte még Pesterzsébet két legfőbb problémáját, a csatornázatlanságot és a rossz vízszolgáltatást, de legnagyobbbrészt már felszámolta. A Horthy-rendszer 25 éve alatt összesen 14 korszerű ház épült, ma, a város élmunkásainak 24 háromszobás, összkomfortos, kertes kis családi háza teszi jobba, szebbé az életét. Atépitették és helyrehozták, felszerel-

ték a szülőotthont. Gondoskodtak az öregekről is, új pavillont kapott a szeretetház. Kilenc iskolát és a napközik egész sorát állították helyre, a volt esendőiskolából százágas gyermek-kórházat csináltak. A sportpályát kibővítették és kertészetükben két új nagy növényházat állítottak fel, két új parkot kapott a város, gyepesítették, padokkal látták el a régi sétatereket. Ma már Pesterzsébetnek nyaranta árnyaslombos sétaterein pihenhetnek a dolgozók és húszezer új facsemete növekszik enyhétadó lombkoronás fává.

Az öt éves terv 24 lakóházat hoz ide. Kétmillió forintot fordítanak a vízhálózat még nagyobb kiszélesítésére, csatornázásra. Emléke sem marad a régi, poros, elhanyagolt városnak, mert valamennyi útját rendbehozzák.

Rákospalota

Rákospalotának a lakossága 70 százaléka ipari munkás.
A változás — a felszabadulástól

Nagybudapest születéséig — talán seholsem érzékelhető annyira, mint éppen Rákospalotán.

Már szabadtéri színpada is van a városnak! Városi könyvtár, röplabdapályát és fürdőt építettek a fertőtlenítő intézet mellé. Kiépítették és rendbehozták a Tudógondozót. Hét iskolát újjáépítettek és négy új napközis óvodát kaptak a rákospalotai gyerekek, akiknek a Széchenyi-téren lubickoló is készült. A Szabadság-zászló körül parkirozták a tereket, 5000 facsemetét ültettek a palotai utcákra és a temetőben emlékmű hirdeti, hogy itt szöveget katonák adták életüket a város felszabadításáért.

Ujmajoron, amely valaha főúri birtok volt, rendbehozták a halastavat, a szövetkezet részére átépítették az épületeket, Ujmajor kultúrházát is kapott, a gazdasági udvar pedig korszerű zuhanyozót. Új hídjuk is van. 23 kilométer hosszúságú vízvezeték építettek, a Pótlék-dűlő részére külön másfél kilométer vízvezeték. Rendbehozták a cinkotai dűlőutakat. Öntöző-átutató, teherautókat is kapott Rákospalota és az új állategészségügyi telep szolgálja a húsfeldolgozás biztonságát. Tizenkétlakásos pontházban, korszerű, egészséges 2-3 szobás lakásokban, sokgyermekes élmunkások laknak. Királyháza és Balaton-újhelyen 80 személyes üdülője van a rákospalotai dolgozóknak.

Rákospalota már nem elhanyagolt külterület. Január elsejétől szerves része, XV. kerülete lesz a fővárosnak, e nagy munkásvárosnak.